

**OPIS PROGRAMU KSZTAŁCENIA
W SZKOLE DOKTORSKIEJ UNIWERSYTETU KAZIMIERZA WIELKIEGO**

OPIS PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Metodologia badań naukowych
Typ zajęć	przedmiot specjalistyczny
Dziedzina nauk	nauki humanistyczne
Dyscyplina nauki	językoznawstwo
Rok akademicki	2019/2020
Tytuł /stopień naukowy (zawodowy) Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot	prof. dr hab. Andrzej Dyszak
Liczba godzin dydaktycznych	30
Forma zajęć dydaktycznych	wykład
Rygor zaliczenia	egzamin
Język wykładowy	polski
Ramowe efekty uczenia się (8 PRK)	<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie metodologię badań naukowych • zna i rozumie w stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla danej dyscypliny naukowej lub artystycznej • zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, w których odbywa się kształcenie
SZCZEGÓŁOWY OPIS ZAJĘĆ	
Szczegółowe efekty uczenia się	<ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie metodologię ogólną nauki, ma pogłębioną wiedzę na temat specyfiki nauk humanistycznych w systemie nauk, ma świadomość naukotwórczej roli metody i rozumie ważkość doboru kryteriów naukowego poznania dla rzetelności i reprezentatywności prowadzonych badań • zna i rozumie metodologię językoznawstwa i jego poszczególnych działów, wykazuje się pogłębioną wiedzą szczegółową w zakresie wybranej przez siebie metodologii badań językoznawczych, ma podstawową wiedzę na temat różnorodności paradygmatów badawczych współczesnego językoznawstwa, ma uporządkowaną wiedzę w zakresie aparatu pojęciowego i terminologicznego różnych metodologii językoznawczych • zna i rozumie główne kierunki rozwoju metod badawczych w językoznawstwie wewnętrznym i zewnętrznym, zna i rozumie

	zaawansowane metody analizy, interpretacji i problematyzowania zjawisk językowych
Treści programowe realizowane podczas zajęć	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Metody badań naukowych. Paradygmaty naukowe 2. Podział nauk. Nauki humanistyczne 3. Miejsce językoznawstwa wśród nauk. Związki językoznawstwa z innymi naukami 4. Przedmiot i zadania językoznawstwa 5. Działy językoznawstwa. Paradygmaty językoznawcze 6. Klasyfikacja i typologia języków 7. Ewolucja języka 8. Język mówiony a język pisany. Język a tekst 9. Metalingwistyka 10. Metodologia generatywizmu 11. Metodologia semantycznego opisu wyrażen językowych 12. Metodologiczne podstawy współczesnej leksykografii 13. Metodologia językoznawstwa pragmatycznego 14. Językoznawstwo korpusowe, statystyczne i komputerowe 15. Elektroniczne zasoby językowe w pracy językoznawcy 	
Metody dydaktyczne	Metody podające – wykład informacyjny, pokaz multimedialny Metody problemowe – wykład konwersatoryjny
Metody i kryteria oceniania	<p>Rozmowa <u>na ocenę dostateczną</u> doktorant zna podstawowe metody badawcze stosowane w nauce, zna szkoły badań językoznawczych oraz metodologię badań w zakresie językoznawstwa</p> <p><u>na ocenę dobrą</u> doktorant zna podstawowe metody badawcze stosowane w nauce, zna szkoły badań językoznawczych oraz metodologię badań w zakresie językoznawstwa, potrafi wybrać metody i techniki badawcze stosowane podczas opracowania szczegółowych zagadnień z zakresu językoznawstwa</p> <p><u>na ocenę bardzo dobrą</u> doktorant zna podstawowe metody badawcze stosowane w nauce, zna szkoły badań językoznawczych oraz metodologię badań w zakresie językoznawstwa, potrafi wybrać metody i techniki badawcze stosowane podczas opracowania szczegółowych zagadnień z zakresu językoznawstwa, dokonuje porównań i oceny poznanych metodologii i metod badawczych</p>
Rygor zaliczenia	Egzamin
Literatura podstawowa	<p>Ajdukiewicz K., Metodologiczne typy nauk, (w:) Tenże, Język i poznanie 1, Warszawa 1985.</p> <p>Bańko M., Między definicją naukową a potoczną, (w:) Tenże, Z pogranicza leksykografii i językoznawstwa, Warszawa 2001.</p> <p>Bobrowski I., Językoznawstwo racjonalne. Z zagadnień teorii językoznawczej i metodologii opisów gramatycznych, Kraków 1993.</p> <p>Bogusławski A., O pojęciu wyjaśniania i wyjaśnianiu w lingwistyce, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego”, z. XL 1983, s. 45-51.</p> <p>Chalmers A.F., Czym jest to, co zwiemy nauką?, Wrocław 1993; rozdziały VIII, IX (s. 121-148).</p> <p>Kaleta Z., Kierunki i metodologia badań. Terminologia, (w:) Polskie nazwy własne, red. E. Rzetelska-Feleszko, Warszawa – Kraków 1998.</p> <p>Kmita J., Wykłady z logiki i metodologii nauk. Warszawa 1977.</p>

	<p>Kotarbiński T., Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wrocław 1961, aneks: rozdziały 6, 7 (s. 515-535).</p> <p>Kuhn T.S., Struktura rewolucji naukowych, tłum. H. Ostromecka, Warszawa 2001.</p> <p>Pawłowski T., Tworzenie pojęć w naukach humanistycznych, Warszawa 1986, wyd. 2; rozdziały 1, 2 (s. 9-53).</p> <p>Popper K. R., Logika odkrycia naukowego, Warszawa 1977.</p> <p>Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Filozoficzne i empiryczne problemy w analizie języka, Łódź 2010.</p> <p>Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Od genu języka do dyskursu, Łódź 2011.</p> <p>Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne, Łódź 2006.</p> <p>Stalmaszczyk P. (red.), Metodologie językoznawstwa. Współczesne tendencje i kontrowersje, Kraków 2008.</p> <p>Stalmaszczyk P., Metodologie językoznawstwa. Ewolucja języka. ewolucja teorii językoznawczych, Łódź 2013.</p>
<p>Literatura uzupełniająca</p>	<p>Apresjan J., Semantyka leksykalna, Warszawa 2000, rozdz. II.</p> <p>Austin J., Performatywy i konstatacje, (w:) Brytyjska szkoła analityczna, Warszawa 1974.</p> <p>Bartmiński J., Definicja kognitywna jako narzędzie opisu konotacji, (w:) Tenże, Konotacja, Lublin 1988.</p> <p>Biolik M. (red.), Metodologia badań onomastycznych, Olsztyn 2003.</p> <p>Bobrowski I., Zaproszenie do językoznawstwa, Kraków 1998.</p> <p>Bogusławski A., O proporcjonalności w języku i jej warunkach, (w:) Językoznawstwo synchroniczne i diachroniczne, red. J. Sambor, J. Linde-Usiekniewicz, R. Huszcza, Warszawa 1993, s. 59-75.</p> <p>Buhler K., Teoria języka. O językowej funkcji przedstawiania, Kraków 2004; paragraf 14 (s. 225-245).</p> <p>Chruszczewski P., Wybrane propozycje metodologiczne językoznawstwa antropologicznego, (w:) P. Stalmaszczyk, Metodologie językoznawstwa. Ewolucja języka, ewolucja teorii językoznawczych, Łódź 2013.</p> <p>Furdal A., Językoznawstwo otwarte. Wrocław – Warszawa – Kraków 2000.</p> <p>Grzegorzczkowska R., Wstęp do językoznawstwa Warszawa 2007.</p> <p>Kiklewicz A., Aspekty teorii względności lingwistycznej, Olsztyn 2007.</p> <p>Klemensiewicz Z., Jak charakteryzować język osobniczy? (w:) Tenże, W kręgu jęz. artystycznego i literackiego. Warszawa 1961.</p> <p>Metodologia językoznawstwa diachronicznego, Warszawa 2004.</p> <p>Milewski T., Teoria, typologia i historia języka, Kraków 1993.</p> <p>Piasecki M., Cele i zadania lingwistyki informatycznej, (w:) P. Stalmaszczyk (red.), Metodologie językoznawstwa. Współczesne tendencje i kontrowersje, Kraków 2008.</p> <p>Polański K. (red.), Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław – Warszawa – Kraków 1999.</p> <p>Popper K., Mit schematu pojęciowego: w obronie nauki i racjonalności, tłum. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1997.</p> <p>Saussure F. de, Kurs językoznawstwa ogólnego, tłum. K. Kasprzyk, Warszawa 1991.</p> <p>Saussure F. de, Szkice z językoznawstwa ogólnego, Warszawa 2004.</p> <p>Such J., Problemy weryfikacji wiedzy, Warszawa 1975; rozdział II (s. 74-128).</p> <p>Urbańczyk S., Kucała M. (red.), Encyklopedia języka polskiego, Wrocław 1999.</p>

Wąsik Z., Semiotyczny paradygmat językoznawstwa. Z zagadnień metodologicznego statusu lingwistycznych teorii znaku i znaczenia, Wrocław 1987.

Zgółka T., Zasada konwencjonalności języka a procedury eksplanacyjne w lingwistyce, (w:) Struktura logiczna rozumowań lingwistycznych, red. J. Pogonowski, T. Zgółka, Poznań 1990, s.151-178.

Życiński J., Język i metoda, Kraków 1983.